

Kurser og distancer i søkortet

(Resumé)

Udsætte og udtage kurser i søkortet

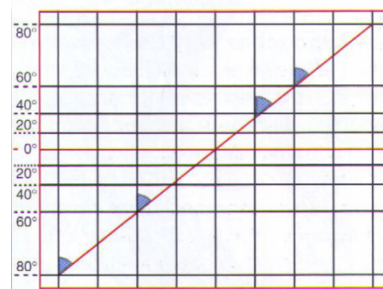
Udsætte en kurs (af og til benævnt som en retning) i søkortet, er når man kender grad tallet, og ønsker at tegne kurslinjen i kortet.

Udtage en kurs fra søkortet, er når man har tegnet en **kurslinje** i søkortet og med en kurslineal måler antallet af grader for kurslinjen.

Alle kurslinjer tager afsæt i det "**affarende sted**" (der hvor man kommer fra, påbegynder sin sørejse) og til det "**påkommende sted**" (stedet hvor man forventer at ankomme til).

Nøjagtigheden af en kurslinje i et søkort er i praksis ca. en grad, hvorfor alle kurser, målte som opgivne, altid afrundes til **nærmeste hele antal grader**, dvs. ingen decimalgrader.

Alle kurser og pejlinger, der opmåles eller afsættes i et søkort er og skal være **retvisende**, dvs. i forhold til jordens geografiske nordpol.

Kompaslinje

Alle kurslinjer i et alm. søkort er samtidig en ret **kompaslinje**, og det er netop denne egenskab alm. mercator søkort besidder. Det betyder at en kurs afsat i disse søkort kan omsættes til en kompaskurs som man kan styre skibet efter.

En kompaslinje er defineret ved at den "skærer alle meridianer i samme vinkel".

En **pejling** af en genstand kan også afsættes som en linje i søkortet. Her angives retningen som værende fra observatørens aktuelle sted og til punktet hvor genstanden er.

Vinkelmåling

Til vinkelmåling bruges en kurslineal, hvoraf der findes flere fabrikater og typer: parallellineal, kursplotter, Linex kurslineal. Vedr. den praktiske brug af disse henvises til instruktioner på internettet eller af underviser. Fremgangsmåden er lidt forskellig ved **kursopmåling** og **kursafsætning**. Der er dog følgende gode råd og retningslinjer.

- Vurder retningen manuelt først uden brug af redskab, og anslå et ca. antal grader. Dette for at undgå den en række typiske fejl, vedr. aflæsningen af gradantallet.
- Placer kurslinealen løst, så den dækker affarende sted og helst også påkommende sted. Roker den lidt rundt, så selve vinkelmåleren er placeret tæt på en af kortets meridianer, og i den rette vinkel.
- Tegn den resulterende kurs som en streg på søkortet, og noter gerne gradantallet også. Vurder om det svarer til det førhen manuelt estimerede gradantal.

Distancer i søkortet

Distancer eller afstande i søkortet måles altid i sømil (sm).

En sømil er defineret som værende et bredde minut.

Vær opmærksom på at bådens navigator kan være indstillet til at angive meget små afstande i meter. Men sømil kan om nødvendig omregnes til meter, idet **1 sm = 1852 m**.

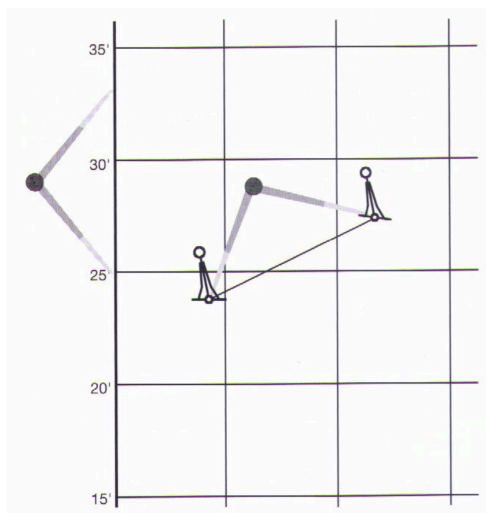
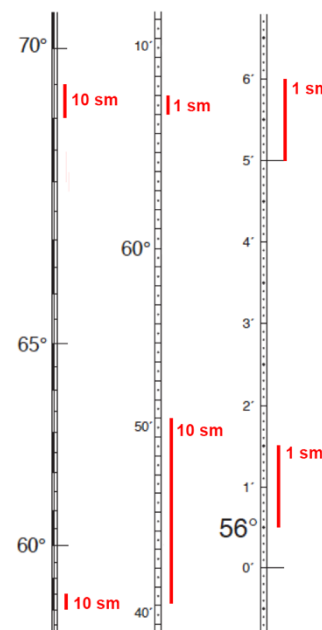
Da en sømil er et breddeminut betyder det at **distancerne altid måles i søkortets bredde skalaer**, der findes i venstre og højre side af kortet, og kun der!

Da de alm. søkort er mercatorkort, betyder det at længden af et breddeminut stiger med den breddegrad vi befinder os på. Dvs. at en sømil på kortet er forskellig i toppen og bunden af søkortet. Se fig. med breddeskalaer fra forskellige søkort.

Nøjagtigheden af en opmåling varierer efter søkortets målestoksforhold, men normalt opgives distancerne for oversøiske rejser kun i hele sømil, og for besejlingskort, som dem vi laver øvelser i kun med en decimal.

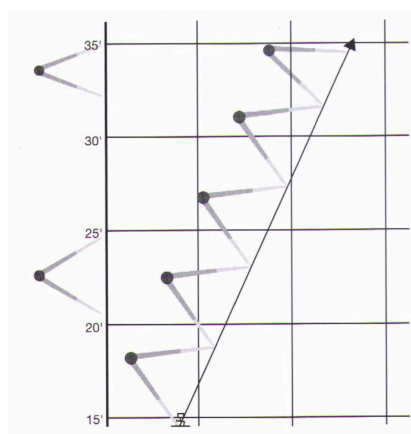
Opmåling af distancer

Afhængig af søkortets målestok, længden af distancen og den nøjagtighed man ønsker kan der bruges forskellige teknikker, som vist herunder. Fejlen ved opmåling af distancer på et søkort viser sig mest ved nordlige/sydlige kurser.

Opmåling af korte distancer

foretages ved at man med passeren finder distancen og aflæser antallet af breddeminutter udfor de breddegrader som kurslinjen dækker.

Opmåling af lange distancer foretages ved at man opdeler distancen i mindre stykker. Man indstiller så passeren på et antal breddeminutter udfor de breddegrader som det stykke af kurslinjen dækker og tæller op. Herefter indstiller man passeren til sømil længden for det næste stykke og tæller op. Marker evt. antallet af sømil med små tværestreger på kurslinjen.